

## Obsah

Předmluva ke čtvrtému vydání . . . . .	8
Předmluva k prvnímu vydání . . . . .	11

---

### ČÁST PRVNÍ

<b>OD VÍDEŇSKÝCH LET K PŘÍBĚHU UMĚNÍ</b> . . . . .	19
--	----

---

### ČÁST DRUHÁ

<b>HORIZONT OČEKÁVÁNÍ</b> . . . . .	43
-------------------------------------	----

#### **Vidět a „vidět“ aneb Pacient Olivera Sackse**

Role znalostí při četbě vizuálního zobrazení . . . . .	45
--	----

#### **Amesovy židle, na které se neposadíte**

Iluze v přírodě a v umění . . . . .	54
-------------------------------------	----

#### **Elektrická kamna na uhlí, krb s umělým světlem**

Karl R. Popper a síla perceptuálních zvyků . . . . .	65
--	----

---

### ČÁST TŘETÍ

<b>UMĚNÍ A VIDITELNÝ SVĚT</b> . . . . .	75
---	----

#### **A co se líbí? Co umím namalovat!**

Příroda a limity uměleckých prostředků . . . . .	79
--	----

#### **Lev, který se podobá růži jako vejce vejci**

Pravda a stereotyp v umění . . . . .	87
--------------------------------------	----

#### **Da Vinciho drolicí se zdí a Cozensovo kaňkání**

Náhoda a improvizace v umělecké tvorbě . . . . .	101
--	-----

#### **Manýrističtí svalovci, Duquesnoyovo putto a Rubensovy kypré ženy**

Skutečnost a idealizace v dějinách umění . . . . .	113
--	-----

---

ČÁST ČTVRTÁ

**OD KONCEPTUÁLNÍHO ZOBRAZENÍ K ILUZIONISMU** ..... 141

**Od Dubuffetových krav k dětské kresbě**

Potřeba kódu a konceptuální obraz ..... 142

**Obraz překonávající verše Homérovy**

Narativní obraz a zrození iluzionismu ..... 163

**Oživit biblický příběh v lidských dimenzích**

Renesance a návrat „očitého svědka“ ..... 174

**Skutečná příroda, vržená na plátno, jaká je**

Malířství jako věda a mýtus „nevinného oka“ ..... 189

---

ČÁST PÁTÁ

**KDYŽ JE DOVEDNOST PODEZŘELÁ**

**ANEŽ PRIMITIVISMUS V UMĚNÍ** ..... 207

**O kráse a čistotě bílých stěn chrámů**

Ciceronova definice a počátky v antice ..... 212

**Zobrazit přesně antické mravy a zvyklosti**

Davidovi radikální žáci a zrození pojmu „primitivní“ ..... 216

**„Už jsem viděl dost nader a zadků...“**

Umělecká dovednost a erotické svádění ..... 222

**Ušlechtilá prostota – tichá velikost**

Řecký ideál a Winckelmannův fyziognomický klam ..... 229

**Od apologie středověku k radikálnímu socialismu**

Schlegel, Ruskin, nazaréni, preraphaelité a Morris ..... 234

**Polobůh sahající po hmotě, aby jí vdechl život**

Goethe a obhajoba primitivního v umění ..... 251

**Nápodoba versus dekorace**

Pugin, Crane, Jones a gramatika ornamentu ..... 256

<b>Krásné, ale zcela jiné umění</b>	
Hokusai a Hirošige, mistři selektivního vidění . . . . .	266
<b>„Ty fetiše se nám líbily všem...“</b>	
Gauguin, Picasso, expresionisté a kmenové umění . . . . .	274
<b>Kultura a protikultura</b>	
Prinzhorn, Dubuffet a hnutí CoBrA . . . . .	299
<b>Negace negace</b>	
Primitivismus a jeho umělecké limity . . . . .	308
<b>Závěr</b> . . . . .	315

---

ČÁST ŠESTÁ: DODATEK

<b>OPATRNÝ KRITIK MODERNISMU:</b>	
<b>GOMBRICHOVA TEORIE UMĚLECKÉHO VÝRAZU</b> . . . . .	319

Ediční poznámka . . . . .	351
Poznámky . . . . .	352
Vybraná bibliografie E. H. Gombricha . . . . .	368
Další použitá literatura . . . . .	373
Seznam vyobrazení . . . . .	377
Jmenný rejstřík . . . . .	393